

Article Info	LETTER TO THE EDITOR EDİTÖRE MEKTUP	
Title of Article	First International Standard for Urban Quality of Life Indicators: ISO 37120	
Corresponding Author	Alper BODUR Dr.Öğr.Üyesi) Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Kampüsü, İlkadım, 55139 Samsun, Türkiye. GSM: 0 539 770 10 85, boduralper@yandex.com	
Submission Date Admission Date	15/03/2019 / 04/06/2019	
How to Cite	SURNAME, N., (2019). Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri İlk Uluslararası Standardı: ISO 37120 , Kent Akademisi, Volume, 12 (38), Issue 2, Pages, 417-419	
		ORCID NO: 0000-0002-4048-1158

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri İlk Uluslararası Standardı: ISO 37120

Alper BODUR¹

ABSTRACT:

Due to the environmental degradation of cities and the decrease in the quality of life of the people living in cities, it is observed that research and projects aiming to increase the quality of life in many countries are given weight. In this context, the International Organization for Standardization (ISO) developed the ISO 37120 standard for the first time in 2014 for city indicators. In this letter, the importance of the subject is evaluated within the framework of the standard.

ÖZET:

Kentlerin çevresel açıdan bozulması ve kentlerde yaşayanların yaşam kalitesinin düşmesi nedeni ile günümüzde pek çok ülkede yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik araştırmalara ve projelere ağırlık verildiği görülmektedir. Bu kapsamda, Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO), 2014 yılında şehir göstergeleri için ilk defa ISO 37120 standardını geliştirmiştir. Bu mektupta konunun önemi, standart çerçevesinde değerlendirilmektedir.

GİRİŞ:

Sayın Editör,

Kentlerin çevresel açıdan bozulması ve kentlerde yaşayanların yaşam kalitesinin düşmesi nedeni ile günümüzde pek çok ülkede yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik araştırmalara ve projelere ağırlık verildiği görülmektedir. Dünyada pek çok ülkede periyodik düzende yapılan bu çalışmalar, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, OECD, AB ve EUROSTAT gibi uluslararası kuruluşlar tarafından da desteklenmekte ve yürütülmektedir. Bu araştırmalar, küresel ölçekten yerel ölçeğe

¹ (Dr.Öğr.Üyesi) Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Kampüsü, İlkadım, 55139 Samsun, Türkiye. GSM: 0 539 770 10 85, boduralper@yandex.com

kadar yaşam kalitelerinin değerlendirilmesi ve karşılaştırmaların yapılabilmesi bakımından büyük önem göstermektedir.

İnsanlar, hayatları boyunca güvenlik, eğitim, sağlık vb. gibi birçok alanda sürekli daha iyiyi ve kaliteyi isteme eğilimindedirler. Yaşam kalitesi, insanın kendisi ile olduğu kadar, içinde bulunduğu çevreyi algılaması ile de alakalıdır. İnsanların yaşam kalitesine dışarıdan müdahalede bulunabilecek ve yaşam kalitesini etkileyebilecek temel aktörler kamu kurumlarıdır. Kamu kurumları yetkilerini, halkın sürekli kaliteyi tercih etme yönünde eğilimiyle beraber, insanların yaşam kalitesinin daha iyiye gidebilmesi için hayatın her alanında çalışmalar yapmaktadırlar.

1930'lardan bu yana yaşam kalitesi çeşitli disiplinlerden araştırmacıların çalışma konusu olmuştur. Bu araştırmacılar, yaşam kalitesi bileşenlerini tanımlamaya çalışmışlar ve kendilerinin geliştirdiği yaşam kalitesi indeksleriyle şehirler, bölgeler ve ülkeler gibi coğrafi alanları karşılaştırmışlardır (Ülengin ve diğ, 2001). Dünya çapında yaşam kalitesini ölçmek için kullanılan en yaygın araçlardan biri göstergelerdir. Gösterge sözlük anlamıyla, bir durum ile ilgili çeşitli aşamaları gösteren listedir. Yaşam kalitesi araştırmalarında, yaşam kalitesinin refahla ilişkilendirilmesi ve yaygın olarak kullanılan ekonomik göstergelerin konuyu açıklamadaki yetersizliği nedeniyle geliştirilmiş olan sosyal göstergelerin ağırlığı göze çarpmaktadır (Türksever, 2001).

Bununla birlikte, Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO), 2014 yılında şehir göstergeleri için ilk defa ISO 37120 standardını geliştirmiştir. ISO 37120, şehir hizmetlerinin ve yaşam kalitesinin performansını yönlendirmek ve ölçmek için bir dizi gösterge metodolojisi tanımlamaktadır. ISO 37120, boyutuna, konumuna veya gelişim düzeyine bakılmaksızın, karşılaştırılabilir ve doğrulanabilir bir şekilde performansını ölçmek isteyen herhangi bir şehir, belediye veya yerel yönetim tarafından kullanılabilir (Url-1).

ISO 37120, **“Sustainable development of communities—Indicators for city services and quality of life”**, şehirlerin performansını karşılaştırmak ve ölçmek amacıyla kentler tarafından küresel ölçekte kullanılan 100'den fazla göstergeleri tanımlamaktadır. ISO 37120'nin geliştirilmesi, şehir performanslarını nasıl ölçebileceğimizin küresel ölçekte standardını oluşturan önemli bir adımdır (Url-2). Standart, dünya çapında 250'den fazla şehir tarafından test edilmiş *Küresel Kent Göstergeleri Aracı* çerçevesi kullanılarak geliştirilmiştir (Zdraveski ve diğ, 2017).

ISO 37120'nin göstergeleri;

(1) Ekonomi, (2) Eğitim, (3) Enerji, (4) Çevre, (5) Finans, (6) Yangın ve Acil Durum, (7) Yönetişim (8) Sağlık, (9) Dinlenme, (10) Güvenlik, (11) Barınak, (12) Katı atık, (13) Telekomünikasyon ve Yenilik, (14) Ulaşım, (15) Kentsel planlama, (16) Atıksu ve (17) Su ve Sanitasyon olmak üzere 17 alanda gruplandırılmıştır.

Bir topluluğun sürdürülebilir gelişimini sağlamak için tüm göstergeleri dikkate almak gerekmektedir (Kelemen ve diğ, 2016). ISO 37120 ile beraber, kentleri sürekli bir şekilde ölçmek ve birbirleriyle karşılaştırmak mümkün hale gelmiştir (Url-2). En iyi gösterge ölçümlerine sahip bir şehir, böylece diğer şehirler için örnek olabilir ve diğer şehirler kendini nasıl geliştireceğini bu yolla pekâlâ öğrenebilir. Böylece, bir şehrin gelişimi, tüm dünya için faydaya dönüşebilir.

Şehirler için küresel ölçekte sürdürülebilir olma ve yaşam kalitesini yükseltmek adına göstergeler olmazsa olmaz koşullardan bir tanesidir. Türkiye'de şehirlerin performanslarını değerlendirmek ve ölçmek amacıyla uluslararası standartlardan faydalanılabilir. Hatta Türkiye'de şehirlerin daha yaşanabilir bir hal alması ve yaşam kalitesinin artırılması gayesiyle standart uygulamaların kullanılması hayattır.

Sonuç olarak ISO 37120, uluslararası nitelikte bir standart olması nedeniyle üzerinde durulması gereken önemli bir kent değerlendirme aracı olarak çalışılmalarda yerini almalıdır.

Bu mektupla, yaşam kalitesi kavramı ile yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik uluslararası çalışmaların geldiği nokta ile ilgili araştırmacıların dikkatini çekmek istiyorum. Bu çalışmalarla Türkiye’de uluslararası bir bakış açısı ortaya koyulabileceğini düşünüyorum. Katkı sağlamak adına çaba sarf ediyorum ve Türkiye’de kentlere yönelik yaşam kalitesi çalışmalarının artarak devam etmesini diliyorum.

Saygılarımla,

Kaynaklar

1. Kelemen, R., Zdjelar, R., Jakšić, M., Hleb, M. (2016), *Modeling The Smart City Performance, Croatian Case*, 4th Smart Cities Conference, Bucharest, Romania.
2. Türksever, A. N. E., (2001), *Türkiye’de büyük şehir alanlarında yaşam kalitesinin değerlendirilmesine yönelik bir yöntem denemesi*. (Doktora Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
3. Url-1, (2017), <https://www.iso.org/standard/62436.html>, [Erişim 21 Ağustos 2017].
4. Url-2, (2017), <http://www.eil.utoronto.ca/wp-content/uploads/2015/06/GCI-Innovation-Ontology.pdf>, [Erişim 21 Ağustos 2017].
5. Ülengin, B., Ülengin, F., Güvenç, Ü., (2001), *A multidimensional approach to urban quality of life: The case of İstanbul*, European Journal of Operational Research, 130: 361-374.
6. Zdraveski, V., Mishev, K., Trajanov, D., Kocare, L. (2017), *ISO-Standardized Smart City Platform Architecture and Dashboard*, IEEE Pervasive Computing, 2 (16), pp. 35-43.

Kent Akademisi